

Sygn. akt **IX GC 322/14**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Poznań, 16 marca 2016 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu IX Wydział Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący - SSO Katarzyna Krzymkowska

Protokolant – sekr. sąd. Ewelina Kołodziejczak-Marczak

po rozpoznaniu w dniu 2 marca 2016 r. w Poznaniu na rozprawie

sprawy z powództwa: **K. S., Ł. O., I. O. i A. S. (1)**

przeciwko **(...) sp. z o.o. w B.**

o zapłatę

1. oddała powództwo;
2. kosztami postępowania obciąża powodów i z tego tytułu zasądza od solidarnych powodów na rzecz pozwanego kwotę 4450,27 zł ;

SSO K. Krzymkowska

UZASADNIENIE

Powodowie K. S., Ł. O., A. S. (1) oraz I. O. wnieśli pozew o wydanie nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym i zasądzenie solidarnie od pozwanego (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w B. na rzecz powodów kwoty 117.067,88 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 27 września 2013 r. do dnia zapłaty oraz kosztami postępowania, w tym kosztami zastępstwa adwokackiego według norm przepisanych. Powodowie złożyli również wniosek o zabezpieczenie roszczenia (k. 2-11 akt).

W uzasadnieniu powodowie wskazali, że są przedsiębiorcami prowadzącymi działalność gospodarczą w ramach spółki cywilnej Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Usługowo-Handlowe (...) - (...) s.c. Pozwany (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością u powodów zamawiał wykonanie mebli oraz poszyć za umówioną cenę. Powodowie stwierdzili, że w lipcu i sierpniu 2013 r. pozwany zamówił u powodów wykonanie mebli i poszyć. Zamówienia te były składane drogą mailową w dniu 11 lipca 2014 r., 7 sierpnia 2013 r. oraz 19 sierpnia 2013 r. Powodowie zamówili u pozwanego tkaniny, które miały służyć wykonaniu mebli i poszyć objętych wskazanymi zamówieniami. Powodowie podali, że dostawa tkanin została udokumentowana fakturą VAT nr (...) z dnia 23 sierpnia 2013 r. Podkreślili, że wywiązali się w całości z ciążącego na nich zobowiązania, albowiem wykonali zamówione meble oraz poszycia i przygotowali je do odbioru. Z tego tytułu wystawili trzy faktury VAT: nr (...) z dnia 19 września 2013 r. na kwotę 19.175,63 euro, nr 07/09/2013 z dnia 19 września 2013 r. na kwotę 3.892,95 euro, nr 08/09/2013 z dnia 19 września 2013 r. na kwotę 19.483,20 zł. Wskazali, że pozwany nie wywiązał się z ciążącego na nim zobowiązania i nie uiścił powodom należnego im wynagrodzenia pomimo wezwania ich do zapłaty należności.

W dniu 7 marca 2014 r. Sąd wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym zgodnie z żądaniem pozwu (k. 84 akt). Postanowieniem z dnia 7 marca 2014 r. oddalił wniosek powodów o zabezpieczenie roszczenia (k. 82 akt).

Od powyższego nakazu pozwany złożył sprzeciw, w którym wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Pozwany zgłosił zarzut braku legitymacji procesowej zarówno po stronie powodowej jak i po stronie pozwanej oraz zarzut nieistnienia zobowiązania (k. 91-106 akt).

W uzasadnieniu wskazał, że powód K. S. oraz Ł. O. są (...) sp. z o.o. z siedzibą w P.. Przyznał, że do marca 2013 r. prowadził współpracę ze spółką cywilną Przedsiębiorstwem Produkcyjno-Usługowo-Handlowym (...) - (...) s.c., natomiast od kwietnia 2013 r. wszelkie zamówienia pozwanego były kierowane do spółki Fabryka (...) sp. z o.o. Obie spółki sprzedawały i wytwarzały takie same towary. Podał, że jedynym wspólnikiem, a także prezesem zarządu pozwanej spółki był M. A., który prowadził także działalność gospodarczą w Belgii jako (...) spółki (...) (dalej: (...)). Spółka (...) składała zamówienia wyłącznie spółce Fabryka (...) sp. z o.o. z siedzibą w P. do marca 2013 r. i nigdy nie współpracował ze spółką cywilną powodów.

Pozwany zaprzeczył, aby składał on powodom zamówienia z dnia 11 lipca 2014 r. oraz z dnia 7 i 19 sierpnia 2013 r. Wskazał, że były to zamówienia kierowane przez spółkę (...) do spółki Fabryka (...) sp. z o.o., o czym świadczy fakt, że odbiorcami towarów były podmioty z Belgii. Podał również, że nigdy nie zamawiał ani od spółki cywilnej ani spółki Fabryka (...) sp. z o.o. poszycia, pianek i stelaży. Zamawiał wyłącznie gotowe meble.

Ponadto podkreślił, że powodowie nie wykazali, aby wykonali zlecenie wskazane na fakturach VAT. W dniu 4 września 2013 r. M. A. przyjechał po objęte spornym zamówieniem meble i otrzymał informację, że nie zostały one wykonane. W związku z tym, w imieniu zamawiającego - spółki (...) odstąpił od umowy. Spółka (...) złożyła zamówienie na wykonanie takich samych mebli u innego podmiotu – Trakt T. S.. Wskazał, że wezwanie do odbioru mebli i wezwanie zapłaty z dnia 26 września 2013 r. otrzymał dopiero wraz z pozwem. Podkreślił, że wezwanie obejmowało kwotę 84.337,31 zł a nie kwotę dochodzoną w niniejszym postępowaniu.

Pozwany zakwestionował również prawdziwość i rzetelność faktur VAT wystawionych przez powodów. Stwierdził, że wskazane na fakturach towary nie odpowiadają złożonym zamówieniom. Z zamówień nie wynika, by pozwany zamawiał poszycia, piankę i stelaże. Ponadto, powodowie nie dostarczyli pozwanemu spornych faktur.

W piśmie procesowym z dnia 22 kwietnia 2014 r. powodowie podtrzymali swoje dotychczasowe roszczenia, ponadto zaprzeczyli, jakoby współpraca z pozwanym zakończyła się w marcu 2013 r. a pozwany nie składał spornych zamówień. Wskazali, że spółka cywilna Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Usługowo-Handlowe (...) - (...) s.c. zajmuje się produkcją mebli, natomiast Fabryka (...) sp. z o.o. zajmuje się wyłącznie ich sprzedażą. Za nieprawdziwe uznał twierdzenia pozwanego, z których wynikało, że obie spółki sprzedawały i wytwarzały te same towary. Zaprzeczyli, aby kwestia odbiorcy końcowego miała jakiegokolwiek znaczenie dla ustalenia nadawcy zamówienia. Składający zamówienie nie informowali o tym, kto będzie odbiorcą końcowym zamówionych towarów.

Powodowie, zmieniając dotychczasowe stanowisko, przyznali, że pozwany dokonywał zamówień gotowych mebli i takich towarów dotyczyły sporne zamówienia. Wyjaśnił, że wstrzymał się z produkcją i wykonał na rzecz pozwanego tylko pierwszy etap produkcji mebli tj. poszycia i stelaże, ponieważ w dniu 4 września 2013 r. prezes zarządu pozwanej spółki (...) oświadczył, że nie zamierza dokonać zapłaty na wykonane meble. Faktury zostały zatem wystawione za częściowe wykonanie zamówienia. Nie obejmowały one tkanin wskazanych w zamówieniach, ponieważ na etapie wykonania poszycia i stelaży nie zostały one użyte.

Powodowie zaprzeczyli, aby pozwany odstąpił od umowy z powodu niewykonania zamówionych mebli w terminie. Podkreślili, że pozwany nie był uprawniony do odstąpienia od umowy, ponieważ powodowie nie spóźniali się z jej wykonaniem. Powodowie podnieśli, że pozwany odmówił przyjęcia przesyłki zawierającej sporne faktury VAT (k. 212-219 akt).

W piśmie procesowym z dnia 1 października 2014 r. pozwany podtrzymał swoje dotychczasowe stanowisko, ponadto wskazał, że wbrew twierdzeniom powodów spółka Fabryka (...) sp. z o.o. nie zajmuje się wyłącznie sprzedażą mebli.

Podkreślił, że spółka ta zajmuje się również produkcją mebli, o czym świadczy przedmiot działalności spółki ujawniony w KRS oraz wydruki oferty pracy z Powiatowego Urzędu Pracy w M..

Pozwany zakwestionował wskazaną na spornych fakturach VAT wartość elementów konstrukcyjnych mebli tj. stelaży, pianki i poszyc. Stwierdził, że faktura VAT nr (...) obejmuje meble, pomimo tego, że powodowie przyznali, że żadne zamówione meble nie zostały wykonane w całości.

Pozwany zaprzeczył, aby dostarczenie przez niego tkanin zamówionych przez powodów miało jakikolwiek wpływ na wykonanie spornych zamówień. Powodowie zamówili u pozwanego jedynie część tkanin koniecznych do wykonania mebli, co oznacza, że pozostałe meble mogły być wykonane wcześniej. Ponadto wskazał, że na powodach ciążył obowiązek prawidłowego wykonania zobowiązania tj. zamówienia tkanin w takim terminie, aby wykonać meble na czas.

Z ostrożności procesowej pozwany podniósł również zarzut nieistnienia wiarygodności wynikającej z faktury VAT nr (...) z dnia 19 września 2013 r. jako częściowo potrąconej tj. kwoty 32.730,57 zł (k. 267-280 akt).

W piśmie procesowym z dnia 21 listopada 2014 r. powodowie podtrzymali swoje dotychczasowe stanowisko, ponadto zakwestionowali zarzut potrącenia wskazując, że wobec uchylenia się przez pozwanego od zapłaty za wyprodukowane meble, na powodach nie ciąży obowiązek uiszczenia wynagrodzenia za dostarczone na ten cel tkaniny (k. 301-303 akt).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powodowie K. S., Ł. O., A. S. (1) oraz I. O. są przedsiębiorcami prowadzącymi działalność gospodarczą w ramach spółki cywilnej Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Usługowo-Handlowe (...) - (...) s.c.

Pozwany (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w B. prowadzi działalność gospodarczą wpisaną do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego pod numerem (...).

okoliczności bezsporne, a ponadto umowa spółki cywilnej z dnia 24 lutego 2000 r. wraz z aneksami (k. 22-24 akt, 17-21 akt), odpis KRS pozwanego (k. 25-30 akt, 114-116 akt).

W dniu 11 lipca 2013 r., 7 sierpnia 2013 r. oraz 19 sierpnia 2013 r. pozwany zamówił u powodów wykonanie mebli wysyłając wiadomość mailową na adres maxpolsc@wp.pl z adresu mailowego modern.concept@hotmail.com.

W dniach 16 i 26 sierpnia 2013 r. powodowie zamówili u pozwanego tkaniny, które miały częściowo służyć wykonaniu mebli zamówionych przez pozwanego. Zamówienie z dnia 16 sierpnia 2013 r. zostało wysłane na adres mailowy modern.concept@hotmail.com., murat.arслан@fabritex.pl, info@fabritex.pl z adresu mailowego maxpolsc@wp.pl, natomiast zamówienie z dnia 26 sierpnia 2013 r. zostało złożone drogą mailową na adres info@fabritex.pl z adresu mailowego maxpol.sc@neostrada.pl.

Za dostarczone tkaniny pozwany wystawił fakturę VAT nr (...) na kwotę 32.730,57 zł.

dowód: - zamówienia złożone przez pozwanego drogą mailową w dniach 11 lipca 2013 r., 7 sierpnia 2013 r. oraz 19 sierpnia 2013 r. (k. 52, 53-57,58-59 akt), zamówienia tkanin złożone przez powodów drogą mailową w dniach 16 i 26 sierpnia 2013 r. (k. 59, 60 akt), faktura VAT nr (...) z dnia 23 sierpnia 2013 r. (k. 61 akt).

Powodowie w części wykonali pierwszy etap zamówień złożonych przez pozwanego w dniach 11 lipca 2013 r., 7 i 19 sierpnia 2013 r., i z tego tytułu w dniu 19 września 2013 r. wystawili faktury VAT. Faktura nr (...) obejmowała wykonanie poszyc na kwotę 19.175,63 euro (tj. 81.116,73 zł), faktura nr (...) obejmowała wykonanie mebli na kwotę 3.892,95 euro (tj. 16.467,95 zł), natomiast faktura VAT nr (...) została wystawiona za wykonanie stelażu i pianki na kwotę 19.483,20 zł.

Pismem z dnia 15 stycznia 2014 r. powodowie wezwali pozwanego do zapłaty kwoty 51.606,74 zł wynikającej ze spornych faktur VAT nr (...).

Pozwany w piśmie z dnia 5 lutego 2014 r. odmówił zapłaty wskazanej kwoty wskazując, że wszelka działalność i kontakty handlowe między stronami zakończyły się całkowitym rozliczeniem sporządzonym w dniu 10 września 2013 r.

Powodowie ponownie wezwali pozwanego do zapłaty kwoty 117.067, 88 zł wynikającej ze spornych faktur. Pismem z dnia 26 września 2013 r. powodowie wezwali pozwanego do odebrania w terminie 3 dni poszyć, mebli, stelaży i pianki w wynajętym magazynie w M. przy ul. 17 stycznia 2 oraz po raz trzeci wezwali do zapłaty kwoty 84.337,31 zł wynikającej ze spornych faktur VAT pomniejszoną o kwotę 32.730,57 zł wynikającą z faktury VAT nr (...) wystawionej za zamówione u pozwanego tkaniny.

dowód: - faktura VAT nr (...) z dnia 19 września 2013 r. (k. 63 akt), faktura VAT nr (...) z dnia 19 września 2013 r. (k. 64 akt), faktura VAT nr (...) z dnia 19 września 2013 r. (k. 65 akt), wezwanie do zapłaty z dnia 26 września 2013 r. wraz potwierdzeniem nadania (k. 67 akt), pismo pozwanego z dnia 5 lutego 2014 r. (k. 68 akt), wezwanie do zapłaty kwoty 117.067,88 zł z potwierdzeniem nadania (k. 69 -70 akt).

Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Uslugowo-Handlowe (...) s.c. oraz spółka Fabryka (...) sp. z o.o współpracowały z pozwaną spółką oraz spółką (...) z siedzibą w Belgii. Spółki te miały siedzibę pod tym samym adresem, korzystały wspólnie z jednej hali i biura oraz miały te same adresy mailowe. Hala, w której były wykonywane meble nie była podzielona.

M. A. był jedynym wspólnikiem i prezesem zarządu pozwanej, reprezentował również spółkę (...). R. O. jest ojcem powoda Ł. O., ale nie jest wspólnikiem spółki cywilnej, chociaż działa w jej imieniu. Prowadzi własną działalność gospodarczą i jest prezesem zarządu Fabryka (...) sp. z o.o. Zamówienia składane przez pozwanego realizowała spółka cywilna, ale czasami fakturę wystawiała spółka z o.o. W końcowej fazie realizacji zamówienia M. A. z R. O. ustalali telefonicznie, na jaki podmiot będzie wystawiana faktura. Jeżeli nie została wskazana inna spółka, to faktura wystawiana była na pozwaną.

Gdy pozwany dostarczał tkaniny do wyrobu mebli, uznawano, że składa on zamówienie. Regułą było, że meble były wykonywane dla pozwanej spółki. Jeżeli faktura miała zostać wystawiona na spółkę (...) z Belgii, M. A. informował o tym powodów.

dowód: - zeznania świadka R. O. (k. 381-382 akt), zeznania pozwanego (protokół rozprawy z dnia 2.03.2016 roku).

Regułą przy współpracy stron było wykonywanie i dostawa zamówionych mebli przez powodów w ciągu 2-4 tygodni od złożonego zamówienia. Wówczas M. A. przyjeżdżał, aby odebrać towar i wystawiana była faktura Vat. Płatności następowały po wykonaniu i odbiorze zamówienia.

W dniu 4 września 2013 r. M. A. przyjechał po odbiór mebli objętych spornym zamówieniem, jednakże nie były one jeszcze wykonane. Wcześniej, w sierpniu 2013 roku, telefonował wielokrotnie do strony powodowej monitując o wykonanie zamówienia. W rzeczywistości strona powodowa, po wykonaniu pierwszego etapu, wstrzymała się z realizacją dalszej części zamówień i nie zamierzała tego zrobić bez wcześniejszej płatności od pozwanej. Strona powodowa poinformowała o tym stronę pozwaną podczas spotkania w dniu 4.09.2013 roku, tj. wówczas kiedy dwa pierwsze zamówienia powinny być już zrealizowane. Strony wówczas pokłóciły się i M. A. oświadczył, że zrywa współpracę. Pozwany odstąpił wówczas od spornych umów, ponieważ zamówienia nie zostały wykonane w terminie. Następnie skierował do R. O. przedstawiciela pozwanej – H. D., który spotkał się z R. O. w dniu 10.09.2013 roku. W dniu 10 września 2013 r. podmioty wskazane w dokumencie dokonały rozliczenia w formie pisemnej, w którym wskazano, że Fabryka (...) sp. z o.o. ma zapłacić pozwanej 29.568,80 zł z tytułu zakupu materiałów, z których wykonała poszycia. Zamówienia na tamten czas nadal nie były zrealizowane.

dowód: twierdzenia pozwanego (k. 97 akt), odpis KRS pozwanego (k. 25-30 akt, 114-116 akt), zeznania świadka K. T. (k. 331-332 akt), zeznania świadka H. D. (k. 332- 333 akt), zeznania świadka R. O. (k. 381-382 akt), zeznania świadka T. P. (k. 434 – 434 v akt), zeznania powoda K. S. (protokół rozprawy z dnia 2.03.2016 roku), zeznania pozwanego (protokół rozprawy z dnia 2.03.2016 roku), rozliczenie z dnia 10.09.2013 roku (treść k. 121).

Pismem z dnia 26.09.2013 roku strona powodowa wezwała pozwaną do zapłaty oraz do odbioru w terminie 3 dni poszyć, mebli oraz stelaży i pianki. Pismem z dnia 5.02.2014 roku strona pozwana odmówiła spełnienia żądań powodów informując również, że strony rozliczyły się w pełni z dniem 10.09.2013 roku.

Dowód: treść pisma k. 66, dowód nadania z nieczytelną datą (odpis k. 67), pismo pozwanych (treść k. 68).

Na czas odbycia zgromadzenia wspólników 28.06.2013 roku pozwana spółka odnotowała stratę z działalności gospodarczej za rok 2012.

Dowód: dokumenty finansowe pozwanej oraz treść uchwał (k. 71-80).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy na kartach od 18-80, 109-202, 220-240, 281-294, 328, 399-404. Ich prawdziwość i wartość dowodowa nie była kwestionowana przez strony, nie nosiły one znamion podrobienia ani przerobienia, więc Sąd nie znalazł podstaw, by odmówić im wiarygodności. Dokumenty urzędowe stanowiły dowód tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone, zgodnie z art. 244 § 1 k.p.c., zaś dokumenty prywatne – tego, że osoba, która go podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie i to zgodnie z treścią art. 245 k.p.c.

Sąd nie znalazł podstaw, aby kwestionować wiarygodność zeznań świadka H. D. (k. 332-333 akt), ponieważ był on przedstawicielem handlowym pozwanego i kontaktował się bezpośrednio z R. O. w sprawie rozliczeń stron. Świadek posiadał wiedzę na temat spornych okoliczności i wyjaśnił w jaki sposób przebiegała współpraca między stronami. Jego zeznania sąd ocenił jako jasne i logiczne oraz korespondujące z innym materiałem dowodowym jak np. dokument rozliczenia oraz zeznania strony pozwanej. Świadek logicznie wyjaśnił okoliczności jakie miały miejsce między stronami od początku września 2013 roku wskazując również na istniejące zaniechanie się czterech spółek podczas współpracy. Tym samym dla niego jasne było, że rozliczenie z dnia 10.09.2013 roku dotyczyło również powodowej spółki, bo taka była intencja jego działań.

Zeznania świadka R. O. (k. 381-382 akt) Sąd ocenił jako wiarygodne w części, w zakresie w jakim były spójne z pozostałym materiałem dowodowym. Świadek wyczerpująco wyjaśnił jaki sposób przebiegała współpraca stron. W znacznej mierze jego zeznania znalazły potwierdzenie w zeznaniach strony pozwanej. Świadek zeznał, że przyczyną wstrzymania produkcji zamówionych mebli były zaległości płatnicze strony pozwanej, co jednak nie znalazło potwierdzenia w innych dowodach. W szczególności praktyka stron było rozliczanie się po odebraniu dzieł przez pozwaną. Strona powodowa nie skorzystała z pisemnej lub mailowej formy zawiadomienia strony pozwanej o zmianie tych zasad. Za bezsporny natomiast należy uznać fakt, że strona powodowa w okresie na realizację zamówień podjęła decyzję o wstrzymaniu ich realizacji.

Sąd dał wiarę zeznaniom świadka T. P. (k. 434 – 434 v akt), aczkolwiek w niewielkim zakresie przyczyniły się one do ustalenia stanu faktycznego. Świadek pracował jako magazynier w pozwanej spółce i nie wiedział w jaki sposób przebiegała współpraca stron. Potwierdził, że pozwany składał reklamację, ponieważ powodowie nie wykonali zamówień w terminie.

Sąd uznał za wiarygodne w części zeznania świadka K. T., która zajmowała się sprzedażą w pozwanej spółce (k. 331 akt). Sąd nie dał wiary stwierdzeniu, z którego wynikało, że powodowie nie produkowali ani nie dostarczali mebli dla pozwanego, a jedynie dla M. A.. Okoliczność ta była sprzeczna z dalszymi zeznaniami świadka, w których potwierdziła, że był jeden adres mailowy oraz numer telefonu dla spółki cywilnej Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Usługowo-Handlowe (...) - (...) s.c. oraz spółki Fabryka (...) sp. z o.o. Ponadto, nie pamiętała czy w mailach oznaczała do jakiej firmy były one adresowane a faktury wystawiała zgodnie ze wskazówkami, które otrzymywała telefonicznie

od przedstawicieli tych spółek. Należy również podkreślić, że świadek nie składała spornych zamówień, bo w tym czasie przebywała na urlopie macierzyńskim, a M. A. był zarówno przedstawicielem pozwanego jak i spółki (...).

Sąd uznał zeznania świadka A. S. (2) (k. 380-381 akt) w znacznej części za nieprzydatne dla rozstrzygnięcia sprawy. Świadek pomimo tego, że była zatrudniona u pozwanego na stanowisku sprzedawcy nie pamiętała przebiegu współpracy między stronami. Ponadto, sprzeczne z zebrany w sprawie materiałem dowodowym pozostawało stwierdzenie, że tkaniny od pozwanego zamawiała spółka (...) sp. z o.o. Po okazaniu wystawionej przez świadka faktury na spółkę cywilną Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Usługowo-Handlowe (...) - (...) s.c., świadek potwierdziła, że wystawiła tę fakturę zgodnie z poleceniem służbowym i nikt nie twierdził, że została wystawiona na niewłaściwy podmiot.

Sąd uznał za wiarygodne zeznania powoda K. S. (k. 434v – 435 akt). Powód wyjaśnił sporne okoliczności, a jego zeznania były logiczne i spójne z innymi dowodami, jakkolwiek w zakresie ustaleń z pozwaną, wysokości wynagrodzenia, zeznania te nie były wystarczającym dowodem i w znacznej mierze opierały się o informacje od R. O. .

Sąd w części nie dał wiary zeznaniom prezesa zarządu pozwanego M. A. (k. 435 akt), albowiem przeprowadzone postępowanie dowodowe wykazało, że zamówienia były kierowane do powodów a nie do spółki (...) sp. z o.o. Sąd ustalił, że dopiero w końcowej fazie realizacji zamówienia wskazywano na jaki podmiot zostanie wystawiona faktura, a sporne zamówienia zostały wysłane na adres mailowy maxpolsc@wp.pl., z którego korzystała zarówno spółka cywilna jak i spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Zeznania tego świadka potwierdzają jednak przebieg współpracy stron i ukształtowane zasady, co jest spójne z pozostałym materiałem dowodowym

Sąd oddalił wniosek powoda o zobowiązane powodów do złożenia dokumentacji księgowej za trzeci kwartał 2013 r., w szczególności rejestru ewidencji sprzedaży i zakupu VAT oraz książki przychodów i rozchodów oraz wniosek o zwrócenie się przez Sąd do właściwego Urzędu Skarbowego w S. o przedłożenie złożonych przez powodów deklaracji VAT – 7 za wrzesień 2013 lub i VAT – 7K za trzeci kwartał 2013 r., albowiem strona powodowa w piśmie procesowym z dnia 22 kwietnia 2014 r. wyraźnie wskazała, że nie dokonała zaksięgowania spornych faktur.

Sąd oddalił również wniosek powodów o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego na okoliczność oszacowania wartości części mebli – półproduktów, które są wymienione w fakturach, albowiem biegły winien sporządzić opinię w oparciu o zgromadzony materiał dowodowy sprawdzając jedynie prawidłowość dokonanych wyliczeń. Powodowie natomiast nie zaoferowali żadnych dowodów mających na celu wykazanie sposobu i podstaw wyliczenia wynagrodzenia za wykonane prace, do których mógłby się odnieść biegły. Nie przedstawili żadnych dokumentów, z których wynikałaby wysokość kosztów związanych z realizacją zamówienia tj. ceny materiałów, czas pracy pracowników. Dopiero gdy zaistniałyby wątpliwości, co do wskazanych przez powodów wyliczeń, Sąd mógłby rozważyć dopuszczenie dowodu z opinii biegłego, oczywiście gdyby zaszły podstawy do uznania roszczenia za słusznego co do zasady.

Ponadto Sąd uznał powyższy wniosek za spóźniony i prowadzący do nieuzasadnionego przedłużenia postępowania. Powodowie złożyli wniosek o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego na ostatniej rozprawie, pomimo tego, że nie zaistniały przeszkody do powołania tego dowodu już w pozwie, czy chociażby w piśmie złożonym po otrzymaniu sprzeciwu od nakazu zapłaty, gdzie strona pozwana jednoznacznie sformułowała wszystkie swoje zarzuty.

Od oceny Sądu, zależy uznanie czy strona powołała twierdzenia lub dowód we właściwym czasie czy też uczyniła to zbyt późno. Ocena ta powinna być uwarunkowana tym czy strona mogła i z uwagi na naturalny bieg procesu powinna była powołać twierdzenie lub dowód wcześniej ze względu na jego łączność z materiałem poprzednio zaprezentowanym. Ustalenie, że doszło do opóźnienia prezentacji twierdzenia lub dowodu zmusza Sąd do jego pominięcia, z wyjątkiem trzech sytuacji wskazanych w art. 207 § 6 k.p.c. tj. gdy strona uprawdopodobni, że nie ponosi winy w opóźnieniu, że uwzględnienie spóźnionych twierdzeń lub dowodów nie spowoduje zwłoki w postępowaniu oraz gdy wystąpią inne wyjątkowe okoliczności – por. J. J. w: Monitor Prawniczy nr 1/2012, Nowelizacja Kodeksu postępowania cywilnego. Część I. Postępowanie rozpoznawcze str. 11.

Powodowie nie powołali żadnych okoliczności, które świadczyłyby o tym, że wniosek o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego nie mógł zostać zgłoszony wcześniej.

Sąd zważył co następuje:

Powództwo nie zasługuje na uwzględnienie.

W pozwie powodowie twierdzili, że jako wspólnicy działający w ramach spółki cywilnej PPUH (...) s.c. przyjęli od pozwanej trzy zamówienia na wykonanie mebli oraz poszyć za umówioną cenę oraz, że w całości wywiązali się z ciężącego na nich zobowiązania.

Z uwagi na charakter niepieniężnego przedmiotu umowy, który polega na wykonaniu – wyprodukowaniu określonych mebli – zgodnie z zamówieniem pozwanego, tj. osiągnięcie określonego rezultatu. Należy więc przyjąć, że umowa łącząca strony miała charakter umowy o dzieło (w zasadzie z uwagi na trzy odrębne zamówienia miały to być trzy umowy o dzieło, a w skład każdej z nich wchodziła realizacja większej ilości przedmiotów). Zgodnie z art. 627 kc przez umowę o dzieło przyjmujący zamówienie zobowiązuje się do wykonania oznaczonego dzieła, a zamawiający do zapłaty wynagrodzenia.

W toku sprawy okazało się bezsporne, że zamówienia zostały złożone na wykonanie określonych, gotowych mebli, a nie na same poszycia, czy stelaże. Wynika to nie tylko z treści samych zamówień (k. 52-56) oraz twierdzeń strony pozwanej, ale także z późniejszych twierdzeń strony powodowej (np. pismo z dnia 22.04.2014 roku k. 215). Powodowa spółka wówczas dopiero przyznała, że zamówienia dotyczyły gotowych mebli, ale wstrzymała się z produkcją wykonując tylko pierwszy etap mebli, tj. poszycia i stelaże, wskazując, że przyczyna tego zachowania było złożenie przez prezesa pozwanej spółki w dniu 4.09.2013 roku oświadczenia, że nie zamierza dokonać zapłaty za wykonane meble. Powódka wskazała, że w związku z tym należności do zapłaty na wystawionych fakturach nie opiewają na pełną cenę mebli gotowych ale jedynie na niższe kwoty.

Wobec powyższego sąd badał sprawę pod kątem ustalenia, czy , pomimo niewykonania przez powoda zamówienia zachodzą podstawy do zapłaty wynagrodzenia, a jeśli tak to w jakiej wysokości. W szczególności biorąc pod uwagę art. 639 kc, który stanowi, że „zamawiający nie może odmówić zapłaty wynagrodzenia mimo niewykonania dzieła, jeżeli przyjmujący zamówienie był gotów je wykonać, lecz doznał przeszkody z przyczyn dotyczących zamawiającego, jednakże w wypadku takim zamawiający może odliczyć to, co przyjmujący zamówienie oszczędził z powodu niewykonania dzieła”. Nadto, wobec wskazywania przez powoda, że wstrzymał się z produkcją mebli z powodu zalegania z płatnościami od M. A. i uzależnił produkcję od zapłaty, należało poczynić ustalenia na podstawie art. Należy podkreślić, że strona powodowa konsekwentnie domagała się zapłaty wynagrodzenia z tytułu wykonania umowy o dzieło i nie podnosiła żadnych twierdzeń lub argumentów, które mogłyby uzasadniać inną podstawę odpowiedzialności, np. odszkodowawczą z art. 471 kc. (treść protokołu rozprawy z dnia 2.03.2016 roku k. 435 v. i minuta 1:23:03).

Jednocześnie, wobec twierdzeń pozwanego dotyczących odstąpienia od umowy z powodu zwłoki wykonawcy dzieła, należało dokonać oceny stanu faktycznego pod kątem art. 635 kc, który stanowi, że: „jeżeli przyjmujący zamówienie opóźnia się z rozpoczęciem lub wykończeniem dzieła tak dalece, że nie jest prawdopodobne, żeby zdołał je ukończyć w czasie umówionym, zamawiający może bez wyznaczenia terminu dodatkowego od umowy odstąpić jeszcze przed upływem terminu do wykonania dzieła.” Jednocześnie należało zbadać sprawę pod kątem art. 644 kc, tj. , że dopóki dzieło nie zostało ukończone, zamawiający może w każdej chwili od umowy odstąpić płacąc umówione wynagrodzenie. Jednakże zamawiający może odliczyć to, co przyjmujący zamówienie oszczędził z powodu niewykonania dzieła.

Należało również ustalić, czy i w jakim zakresie powodowa spółka rzeczywiście wykonała wskazany przez siebie etap realizacji dzieła.

W ocenie sądu, po przeprowadzenia postępowania dowodowego należało uznać zarzut pozwanego co do braku legitymacji czynnej i biernej w niniejszym procesie za niezasadny. W szczególności za niesporne należy przyjąć, że

strony oraz inne podmioty wskazywane w twierdzeniach pozwanego (np. Fabryka (...) sp. z o.o., (...) D. (...) w Belgii) współpracowały ze sobą od kilku lat i przez ten czas ukształtowała się między nimi określona praktyka. W szczególności osobami podejmującymi najważniejsze decyzje, np. co do ceny, terminów realizacji, dostaw oraz w sprawie doprecyzowania stron umów był ze strony przyjmującego zamówienie: R. O., a ze strony zamawiającego: M. A.. Strony nie zawierały umów na piśmie, a jedynie czyniły ustne ustalenia co do ceny, terminów realizacji i płatności. Czasami wykonywały notatki. Zamówienia składane były elektronicznie i elektronicznie prowadzona była korespondencja w związku z realizacją zamówień. Przyjmujący zamówienie często zamawiał tkaniny na wykonanie zamówionych mebli u pozwanej spółki. Ostateczna decyzja w sprawie podmiotu odbierającego zamówienie zapadała faktycznie przy odbiorze lub krótko przed nim. Zasada była taka, że jeśli M. A. nie wskazał innego podmiotu jako zamawiający występowała pozwana spółka. Terminy realizacji zamówień uzgadniane były ustnie lub telefonicznie i wynosiły od kilku dni do 4 tygodni.

Należy wskazać, że we wzajemnych relacjach strony posługiwały się określonymi adresami mailowymi, przy czym były one takie same również dla Fabryki (...) sp. z o.o. jak dla powódki oraz dla spółki (...) z Belgii jak dla pozwanej. Wobec braku wskazania przez M. A. innego podmiotu jako zamawiającego, należało uznać, że słusznie powodowie przyjęli, że sporne zamówienia otrzymali od pozwanej spółki i to ona jest stroną zawartych umów.

Nadto, wobec faktu, że powodowie działający w ramach spółki cywilnej (...) oraz prowadząc również Fabrykę (...) sp. z o.o. , tak zorganizowali te działalności, że trudno je odróżnić (podobne nazwy, jedna hala produkcyjna, biuro, te same osoby reprezentujące spółki, te same adresu e-mailowe), należy przyjąć, wobec braku dowodów na to, że sporne zamówienia zostały złożone do Fabryki (...) sp. z o.o., iż strona powodowa faktycznie przyjęła przedmiotowe zamówienia i podjęła się ich realizacji. Tym bardziej, że potwierdzają to przesłuchani w sprawie świadkowie.

W zakresie odpowiedzialności pozwanej spółki za zapłatę wynagrodzenia na rzecz powoda za częściowo zrealizowane zamówienia, sąd uznał, roszczenia te za niezasadne w ustalonych okolicznościach stanu faktycznego sprawy.

Zamówienia od pozwanej do spółki cywilnej (...) wpłynęły: 11.07.2013 roku, 7.08.2013 roku oraz 19.08.2013 roku. Biorąc więc pod uwagę ukształtowaną pomiędzy stronami praktykę terminy na realizację tych zamówień upływały najpóźniej odpowiednio: z dniem 8.08.2013 roku, 4.09.2013 roku oraz 16.09.2013 roku. Zamówienia na materiały od pozwanej zostały wysłane już po połowie sierpnia 2013 roku, przy czym brak jest podstaw do przyjęcia, aby termin realizacji zamówień uzależniony był od zamówienia tkanin, a nadto, była to jedynie część materiałów niezbędnych do produkcji mebli. Nie ulega wątpliwości, że żadne z zamówień nie zostało wykonane w terminie, przy czym co do pierwszego zamówienia strona pozwana monitowała stronę powodową telefonicznie wielokrotnie w sierpniu 2013 roku, a żadne z zamówień nie było zrealizowane na dzień 4.09.2013 roku. Na początku września 2013 roku w siedzibie powodów doszło do spotkań przedstawicieli powodów i pozwanej. Strona pozwana domagała się jeszcze wydania wykonanych mebli, które na tamten czas nie były gotowe. Strona powodowa domagała się natomiast zapłaty, uzależniając od tego podjęcie się realizacji spornych zamówień. Wówczas M. A. zerwał całkowicie współpracę – również w imieniu spółki (...) oraz dotyczyło to również współpracy z Fabryką (...) sp. z o.o. Należało to potraktować jako odstąpienie od umowy. Następnie jeszcze 10.09.2013 roku przedstawiciel pozwanej spółki podpisał ze spółką (...) porozumienie co do zakończenia współpracy i rozliczenia. Przyczyną odstąpienia przez pozwaną od umowy było znaczne opóźnienie powodów z realizacją zamówień. Nastąpiło to już po upływie terminów dotyczących realizacji dwóch z nich, wobec czego logiczne było odstąpienie również od trzeciego zamówienia, skoro powodowie nie dawali żadnych gwarancji podjęcia się jego realizacji. Nastąpiło to w momencie, kiedy strona powodowa zamierzała zmienić zasady współpracy, tj. w zakresie terminu płatności wynagrodzenia.

Powódka nie udowodniła, aby uzasadnioną przyczyną niewykonania pełnego zamówień była odmowa zapłaty przez pozwanego lub wstrzymanie produkcji z powodu zaległości płatniczych pozwanej spółki. Brak jest również dostatecznych dowodów na to, że strona pozwana deklarowała, że za wykonane dzieła nie zapłaci. Skoro na dzień 4.09.2013 roku dzieła nie były gotowe, to zasadnie strona pozwana mogła odmówić odbioru oraz zapłaty. Praktyka stron była taka, że pozwana płaciła po odebraniu dzieła, co zresztą jest zgodne z art., 642 § 1 kc. Pozwana miała więc prawo odmówić odebrania oferowanego dzieła (nawet w toku późniejszej korespondencji) , gdyż nie stanowiło

ono faktycznie przedmiotu zamówienia (art. 643 kc), a tym samym nie stało się wymagalne roszczenie powoda o zapłatę wynagrodzenia. Ponadto roszczenie to nie mogło powstać wobec skutecznego w świetle art. 635 kc, strony powodowej z rozpoczęciem (trzecie zamówienie) lub wykończeniem dzieła. Nie ulega wątpliwości, że wobec postawy powodów oczywistym było, że dzieła nie zostaną wykonane na czas, gdyż co do pierwszego zamówienia termin upłynął bezskutecznie, co do drugiego również (na 4.09.2013 roku dzieło nie było gotowe), to konsekwentnie pozwana nie miała podstaw spodziewać się, że dzieło z trzeciego zamówienia zostanie wykonane w terminie. W konsekwencji w ocenie sądu strona powodowa nie wykonała zamówionych przez pozwaną dzieł z przyczyn nie leżących o stronie pozwanej, tylko na skutek własnej decyzji i z przyczyn leżących po stronie powodowej. Tym samym w świetle art. 627 kc w zw. z art. 642 § 1 kc, powodom nie należy się wynagrodzenie.

W związku z faktem, że strona powodowa wstrzymała się ze spełnieniem swojego świadczenia niepieniężnego (w zasadzie nie z samym jego oddaniem, gdyż nie zrealizowała zamówienia, ale z wykonaniem dzieła) sąd zbadał również, czy miała ku temu uzasadnione podstawy – również w świetle art. 490 § 1 i 2 kc. Sąd uznał, że takich podstaw nie było. Po pierwsze strona powodowa nie udowodniła, że w okresie sierpnia i września 2013 roku stan majątkowy pozwanej spółki uzasadniał wątpliwości co do spełnienia świadczenia pieniężnego, jak również, biorąc pod uwagę wieloletnią współpracę stron i ukształtowane już między nimi zwyczaje, należało wskazać, że ewentualne zaległości płatnicze pozwanej wobec powodowej strony musiałby być stronie powodowej znane przy zawieraniu umów. Tym samym strona powodowa powinna niezwłocznie po otrzymaniu zamówień zawiadomić stronę pozwaną o odmowie ich realizacji lub domagać się zapłaty lub zabezpieczenia przed przystąpieniem do jakiegokolwiek etapu realizacji dzieła.

Nadto, w ocenie sądu, w niniejszej sprawie nie zachodzi podstawa z art. 639 kc lub z art.644 kc do zapłaty wynagrodzenia chociażby w części. Jak wcześniej wspomniano strona powodowa nie udowodniła, żeby po stronie pozwanej leżały obciążające ją przyczyny stanowiące przeszkody do realizacji zamówień. Jedyna taka przeszkoda to przypuszczenie, że pozwana nie zapłaci, co w ocenie sądu nie zostało wykazane jako pewne lub prawdopodobne. Strona powodowa nie udowodniła jakich należności strona pozwana nie uściła na czas składania zamówień, ewentualnie na 4.09.2013 roku i czy istniało realne zagrożenie braku zapłaty. Z dokumentów finansowych oraz uchwał zgromadzenia wspólników pozwanej spółki nie wynika, aby pozwana zaprzestała prowadzenia działalności gospodarczej lub aby nie regulowała zobowiązań. Wobec powyższego brak realizacji zamówień przez stronę powodową nie potwierdza gotowości ich wykonania po stronie powodowej, ani istnienia przeszkody z przyczyn dotyczących zamawiającego.

Odstąpienie od omów nastąpiło natomiast zgodnie z art., 635 kc, a nie w trybie art. 644 kc, tj. z winy przyjmującego zamówienie. Sąd Najwyższy w uzasadnieniu do swojego wyroku z dnia 14.11.2008 roku w sprawie V CSK 182/08 (LEX nr 619662) wyłożył rozumienie zapisu art. 635 kc wskazując, że: „ odstąpienie od umowy przez zamawiającego kształtuje między stronami nowy stan prawny w ten sposób, że łącząca je umowa przestaje strony wiązać. Umowa wygasa ze skutkiem ex tunc, a w konsekwencji żadna z nich po wygaśnięciu umowy na skutek odstąpienia nie może dochodzić roszczeń przewidzianych w umowie. Strony mogą dochodzić wzajemnie jedynie roszczeń określonych w art. 494 k.c. W razie umownego prawa odstąpienia strony mogą odmiennie określić skutki odstąpienia od umowy. Przepis art. 635 k.c. jako przepis szczególny w stosunku do ogólnych przepisów dotyczących niewykonania umów wzajemnych wyłącza określone w art. 491 § 1 k.c. warunki odstąpienia od umowy w postaci popadnięcia przez przyjmującego zamówienie w zwłokę i wyznaczania mu dodatkowego terminu do rozpoczęcia lub kontynuowania i ukończenia dzieła.” Natomiast w wyroku z dnia 12.01.2012 roku w sprawie IV CSK 182/11 (publ. w OSNC 2012/7-8/90) Sąd Najwyższy stwierdził, że: „ na podstawie art. 635 k.c. dopuszczalne jest odstąpienie przez zamawiającego od umowy o dzieło także po upływie terminu do wykonania dzieła.”

Należy również zaznaczyć, że strona powodowa nie wykazała wysokości swojego roszczenia i metodologii oraz szczegółów obliczenia wynagrodzenia. Niesporne jest bowiem, że zamówione dzieła nie zostały ukończone, a strona powodowa wyjaśniła, że domaga się wynagrodzenia jedynie za etap zrealizowany. Brak jest jednak materiału dowodowego w postaci chociażby ustalonego między stronami cennika za przedmiot zamówienia w postaci mebli gotowych, brak dostatecznego materiału dowodowego w postaci dokładnego opisu co, z jakich materiałów zostało wykonane, jakie powód poniósł rzeczywiste koszty (chodzi o dowody w postaci np. faktur zakupowych nie tylko na materiały zamówione u pozwanej, koszty produkcyjne, pracownicze). Brak odniesienia do tego co i w jakim stopniu

strona powodowa zaoszczędziła na skutek nie wykonania całości zamówień. Wobec braku szczegółowych dowodów na powyższe okoliczności w ocenie sądu również opinia biegłego nie była właściwym środkiem dowodowym. Po pierwsze niewykluczone, że odpowiednio przedstawione dowody przez powoda byłyby wystarczające do dokonania wyliczeń przez sąd, a ponadto stanowiłyby niezbędny dla biegłego materiał wyjściowy do wydania opinii. W konsekwencji dowód z opinii biegłego podlegał pominięciu nie tylko jako spóźniony i wpływający na przedłużenie postępowania (art. 207 § 6 kpc), ale także jako nieprzydatny i zbędny do wyjaśnienia istotnych okoliczności faktycznych.

Biorąc powyższe pod uwagę sąd uznając roszczenie powodów za bezzasadne, oddalił je. W konsekwencji, wobec niezasadności roszczenia powodów, bezprzedmiotowy był również zarzut potrącenia strony pozwanej.

O kosztach procesu, Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik postępowania. W związku z tym, że powodowie przegrali spór w całości winna zwrócić pozwanemu poniesione przez niego koszty procesu w całości. Na koszty składają się wynagrodzenie pełnomocnika w kwocie 3600 zł wynikające z § 6 pkt 6 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności dwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez adwokata ustanowionego z urzędu (Dz.U. 2002, Nr 163 poz. 1348 z późn. zm.) oraz opłata skarbową od udzielonego pełnomocnictwa w kwocie 17 zł, oraz zwrot kosztów uiszczonych przez pozwanego – wykorzystanych zaliczek na dojazd świadków oraz udział tłumacza.

SSO Katarzyna Krzymkowska